№ 25 ՇԱԲԱԹ 2 ՅՈՒԼԻՍԻ № 25

ՄԵՂՈՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ԼՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՔՍԱՆԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

ԳԱԶԵՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ԱՄԵՆ 10 ՄԻՋՈՑ ՅԱ-ԹԵՐԻ ՎՃԱՐՆ Է 1 ԿՈՊԵԿ:
Բոլոր բաժանորդագրությունները ընդունվում են հայրենի եւ օտար լեզուներով:

ՀՐԱՏԱՐԱԿՎՈՒՄ Է ԱՄԵՆ ՇԱԲԱԹ ՕՐ ՄԻ ԹԵՐԹ. ՏԱՐԵԿԱՆ ԳԻՆՆ Է 6 Ռ.
Ստացված ձեռագրերը չեն վերադարձվում
Въ редак. газеты „Пчела Арменіи“.

ԹԻՖԼԻՍ 2-ԻՆ ՅՈՒԼԻՍԻ

Ռուսաց "Голосъ", լրագիրը իր 124 համարում նուիրում է Տաճկաստանի Հայերին մի յօդուած, որոյ մէջ յարգոյ յօդուածագիրը ասում է, որ Հայերի $^{2}/_{3}$ մասը, այն է 3,000,000-ը բնակում է Տաճկաստանում: Այս Հայերի մէջ վերջին ժամանակ նրևում է մեծ շարժումն իրանց ազգային վերածնելութեան համար և Տաճկահայաստանում ներկայումս կատարվող իրողութիւնքը անշուշտ աւելի ևս կենդանացնում են նոցա այդ ձգտումն և նոցա յոյսը աւելի կշռե է ստանում: Ըստ յօդուածագիրը յայտնում է այն միտքն որ Հայերն իրանց բնական ձիրքերով արժանի էին աւելի մեծ հանդիպումների քրիստոնեայ ազգերի: Անշուշտ հետաքրքրում է այդ երեք միլիոն Հայերի վիճակն և Ռուսաստանին, և կազմում է հարց, որոյ վճռման համար գուցէ նրան հարկ լինի գործել: Պարոն յօդուածագիրը ասում է, որ թեպէտ շատ անախորժ լուրեր և համբաւներ տարածված են Հայերի մասին. միայն դոքա չեն նրանց յատուկ այլ հետևանք են Մահմետականաց բռնութեան յընթացս շատ դարերի— բայց այդ բռնութիւնք չեն կարողացել ջնջել Հայոց մէջ կրօնական և ազգային զգացման կենդանութիւնը, չնայելով նոցա ցրուած լինելուն: Սորան ապացոյց առաջ է բերում մեծ. յօդուածագիրը անուանի Ճանապարհորդ վամբերիի խօսքերը, թէ այնինչ Սլաւոն և Ցոյն ազգերից հարիւր հազարներ ձնչվելով Մահմետականութիւնից ընդունել են Մահմետի կրօնը— Հայերից և ոչ մէկը կայ նորա հետևողների շարքում:— «Այս հաստատամտութիւնը, ասում է վամբերին, այս փորձած տոկունութիւնը է ամենայուսալի երաշխաւորութիւնը Հայոց ազգայնութեան»:

Սրան վկայում են և բոլոր հեղինակութիւն ունեցող արևելագէտները:

Սրանից յետ մեծ. պ. յօդուածագիրը ապացուցանելու համար, որ Տաճկաստանի Հայերը շարժման մէջ են և զգում են կարևորութիւն և ձգտում են իրանց վիճակը փոփոխելու զէպի լաւը, առաջ է բերում անցեալ 1876 սեպտեմբերին կ. Պոլսի Հայոց պատրիարգի խնդրագիրը Մեծ վեզիրին, առաջն առնելու համար այն չարագործութեանց, որոնց Հայ ազգը Տաճկաստանի նահանգներում ենթարկված է և այն զրկանքները ոչընչացնելու համար, որոնք Հայերը կրում են տալով զանազան չափազանց հարկեր:

Բայց յայտնի բան է բոլորի մասին լսօսատումներ լինում մեն կառավարութեան կողմից, հրատարակվում են և ֆիրմաններ, միայն գոքա բոլորը մնում են անգործադրելի— և Հայերի վիճակը նոյնը, չարագործութեամբ նահանգների կառավարիչների, որոնք որքան հեռու են կենդրոնից— կ. Պոլսից, այնքան աւելի ազատ են իրանց անիրաւ գործողութեանց մէջ:

Մենք բոլորովին համակրելով պ. յօդուածագրի գաղափարներին, թէ Հայ ազգը Տաճկաստանում կարօտ է ներքին ինքնուրոյնութեան և արժանի է նրան իւր դերը մարդկութեան մէջ խաղալու համար— հարկ ենք համարում այստեղ երկու խօսք ասել:

Հայ ազգն երբէք պատերազմասէր և աշխարհակալ չէ եղել -- այլ նման եւրոպայի Զուիցերիացիների— միշտ խաղաղասէր, նորա գլխաւոր նպատակն և պարապմունքն եղել են երկրագործութիւնն, արհեստներն և վաճառականութիւնը: Այս վերջին պարապմունքի մէջ Հայերը հին ազգերի շարքում պատուաւոր տեղ են ունեցած— փիւնիկեցիների և Ցոյների հետ:

Փիւնիկեցիք Միջերկրական ծովի հարաւային, արևմտեան և արևելեան ափերում ու Ատլանտեան Ովկիանոսում, Ցոյները Միջերկրական ծովի հիւսիսային ափերում, Արշիպելագոսում և Սև ու Ազովի ծովերի ափերում. իսկ Հայերը Ասիայի ցամաքի վերայ կազմում էին հին դարերի վաճառական ազգերը: Հայերի այս վաճառականական պարապմունքը միշտ նշանաւոր է եղել, չնայելով մինչև անգամ արևմտեան Ասիայի երկիրների քաղաքական անյարմար վիճակին ևս, եթէ միայն Հայերն իրանք ունեցել են ներքին ինքնուրոյն վարչութիւն— ինչպէս էին Բագրատունեանց և Ռուբինեանց իշխանութեանց ժամանակ, թէև հարկատու էին այլոց:

Այն այս երևոյթը Հայերի կեանքի մէջ երևում է մինչև անգամ օտարութեան մէջ, նոցա գաղթականութեանց պատմութիւնից: Երբեմն խրմոռ Հայ գաղթականներն, որոնց գլխաւոր քաղաքն էր Սուրգաթը, որոյ աւերակները մինչև յայժմ վկայում են նորա մեծութեան, թէև ձենովացոց իշխանութեան ներքոյ, բայց ունենալով իրանց բոլորովին անկախ ներքին վարչութիւնը— իրանց օրէնքներով և սովորութիւններով, կրօնական կատարեալ ազատութիւններով, ներկայացնում էին մի գործունեայ, հարուստ և արդիւնաւոր հասարակութիւն, որոյ արդիւնաւոր գործունէութեան շրջանը շատ և շատ հեռու էր տարածվում Խրիմում և ներկայ Ռուսաստանի հարաւային երկիրներում: Իսկ երբ նոյն հայ գաղթականութիւնք ընկան Թաթարների իշխանութեան տակ, անցաւ և նոցա ոսկէ դարը, նոքա կորցնելով իրեանց ներքին ինքնուրոյնութիւնն և ենթարկվելով խաների բռնութեանց, քայքայվեցան, ցրվեցան և նոցա ծաղկեալ քաղաքներն ու գիւղերն աւերակ դարձան:

Ներն երևոյթը տեսնում ենք մենք աւելի պարզ կերպով և՛ Լհհաստանի հայ գաղթականութեան պատմութեան մէջ — աւելի պարզ կերպով ենք ասում, որովհետև այս գաղթականութեան վերայ մեզ աւելի են տեղեկութիւնք հասել: Այդ գաղթականութիւնք, որոնք մի քանի հարիւր հազար հոգուց բաղկացած էին, երբեմն շատ ծաղկեալ վիճակի մէջ էին և մեծամեծ օգուտներ էին բերում Լհհաստանին տերութեան մէջ իրրև երրորդ միջին դասակարգ, որ իսկապէս չունէր Լհհ ազգը և որ ամեն տերութեան գլխաւոր զօրեղ տարրն է: Եւ ինչ էր և՛ այս հայ գաղթականութեանց ծագման պատճառն, եթէ ոչ նորա վայելած ներքին ինքնուրոյնութիւնն և կրօնական ազատութիւնը, որոնք Հայերի զարգացման գլխաւոր և անհրաժեշտ պայմաններն են: Քանի այդ պայմանները վայելում էին Լհհաստանի Հայ գաղթականները—զօրեղ էին, հարուստ և գործունեայ, ու մեծամեծ շահեր տալիս էին Լհհաստանին ամեն կողմանէ:

Իսկ երբ ցիսուսականների (Ձիզվիտների) ձգտմբ և խարդախութեամբ զրկվեցան Լհհաստանի Հայերը իրանց քաղաքական և կրօնական ազատութիւններից— Հայ գաղթականութիւնք օր աւուր ընկան— և այսօր ողբալի և աւերակ վիճակորդները միայն կան, որոնք և ստուերն անգամ չեն կարող կազմել նոցա նախկին փառաց և ճոխութեան:

Այս պատմական իրողութիւններն ու պայմանները, համաձայն "Голосъ"-ի յօդուածագրին, արդարացնում են Տաճկաստանի Հայերի ձգտումն դէպի ինքնուրոյն վարչութիւն: Եւ այս ոչ այնքան քաղաքականապէս մի զօրեղ աշխարհակալ տէրութիւն կազմելու համար, դէպի որը Հայ ազգը երբէք առանձին հակամիտութիւն չէ ունեցել, այլ որ միայն ներքին ինքնուրոյն վարչութեամբ նա կարող լինի զարգացնել իւր մասաւոր և բարոյական ընդունակութիւնքը: Այլ թէ ներքին ինքնուրոյնութեամբ գիտութեանց, արհեստից և վաճառականութեան մէջ զարգացած Տաճկահայք ինչ նշանակութիւն կունենան Ա-

ԱՆՑԵԱԼԸ ԱՊԱԳԱՅՈՒՄ

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԵՐԵՒԱՆ.

(Թղթակցութիւն «ՄԵՂՈՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ» Լրագրի):

—

Երևելի Ֆելիետոնիստ Ասիային Մշակի 38 թիւը զարդարել է իւր հանճարով՝ սխալ եկեղեցական-վանքական երկպառակութիւն անունով փիլիսոփայութիւնը սոփեստականութեան մէջ լուծելով: Ով

ՖԵԼԻԵՏՈՆ

Բնական է, որ աշխարհիս երեսին որև է սովորականից դուրս դէպք կամ պատահմունք գրաւում է ամենքի ուշադրութիւնն, նա իրրև նորութիւն գարձնում է իւր վերայ ամենքի ուշքը, իրրև մի հրէշ, որը տեսնել ամենքը ցանկանում են, որ զառնում է խօսակցութեան առարկայ: Անսովոր բանը այնպիսի հարուած է տալիս մարդոց, որ չմնցնում է, մոռանալ է տալիս իրանց գործերն և խլում նոցա ժամանակի մի մասը:

Այսպէս է ներկայումս պատերազմը, որ ամենքի ուշադրութեան առարկայ է գարձել: Հրապարակախօսները գնալ են տանում իրանց դատողութիւններով և գուշակութիւններով, որոնք մեծ մասամբ հիմնված են անհիմն աղբիւրներից ծագած լուրերի վերայ կամ գրվումն ի հաճոյս այս և այն անձանց, հասարակութեանց և կամ յօգուտ ն'ի չահավետութիւն իւրեանց:

Պատերազմը, վաճառականք արհեստաւորք, բոլորն էլ իրանց գործերը թողած, դատում, խորհում, վէճեր են տալիս թէ պատերազմի նպատակի, թէ հետևանքի վերայ, որոնք իւրաքանչիւր լուրից, իւրաքանչիւր հեռագրից, իւրաքանչիւր հրատարակած յօդուածից յետ փոխվում են, այլակերպվում— այնպէս, որ եթէ իւրաքանչիւրի փոփոխված կարծիքներն, դատողութիւնները, վէճերը յընթացս մի քանի չաթաթների հաւաքելու լինինք—կկազմվի մի լաւ հաստափոր գիրք, որ կարող էր կրել «Խելագարի երկասիրութիւն» անունը:

Այս երկասիրութիւնը կարող է կազմել ամեն դասակարգի պատկանող անհատ:

Եւ յիրաւի հրամայեցէք առաւօտ և երեկոյ երթալ Աղեքսանդրեան այգին, կ'համոզվիք մեր ասածի մէջ:

Կ'տեսնէք այնտեղ առաւօտը վաղ ծառերի տակ նստած ամենայն կարգի մարդիկ, որոնք խումբ խումբ հաւաքված կարդում են կամ մի լրագրի թերթ, մինչև անգամ Մշակի թերթ և կամ մի հեռագրաթերթ—որից յետոյ գալիս են վիճաբանութիւնք, դատողութիւնք և վճռատութիւնք: Արժի միայն ականջ դնել զանազան խմբերի խօսակցութեանց և դատողութեանց, որ տեսնես, թէ ինչ Բաբելոնեան խառնակութիւն է կարծիքների և դատողութեանց:

Այստեղ կտեսնես գրագիրներ, որոնք իրանց հմտութիւնը պաշտօնական թղթագրութիւնից քաղելով տալիս են վճիռներ, մյուս կողմում կտեսնես մի արհեստաւոր հաւաքած գլխին մի խումբ իւր նմանների, ակնոցը դրած կապելով կարդում է Кавказъ-ի յայտարարութիւններն, իրրև պատերազմական լուրեր— ու յետոյ սկսում են դատողութիւնները,— Մինչև անգամ դեռահաս մանուկներն-զանազան զբոսրոների աշակերտները — իրանց գրքերը մի կողմ ծալած— հաւաքված կարդում են շատ վարժ, առանց ակնոցի հեռագրալուրերն և սկսում իրանց մանուկ գլխի վառ երևակայութեան ուժով դատողութիւններ տալ:

Մյուս կողմում տեսնում ես Մալականին, որի հետ միասնում է կամ ծախող նորա կինն կամ ազգականը, նա կարդում է մի թերթ և ան ու օր քաչելով, սպասածների թիւը կարգալիս, կրճում է իւր կնկան կամ աղջկան քաղաքականութեան մէջ, մեկնելով ամեն բան իւր հասկացողութեամբ:

Եւ այս չկարծես, ընթերցող, որ միայն մեր տգետ ժողովրդեան մէջ է այսպես. ոչ, այլ ամեն ազգերի մէջ էլ նոյնն է, հրէշն ամեն տեղ հրէշ է, մարդիկ էլ ամեն տեղ մարդիկ են, և ազդեցութեան տակ են:

Այժմ անգղիական այդ թղթակիցները իրանց թղթակցութիւններով հարստահարում են պատերազմի— հրէշի զօրութեամբ անգղիական ժողովուրդը:

Այդ թղթակիցներից ոմանք նկարագրում են յաղթութիւնները Տաճիկների Ռուսաց դէմ յուրախութիւն և ի ցնծութիւն Տաճկասէրների. իսկ այլք նկարագրում են ընդհակառակը Ռուսաց յաղթութիւններն ու Տաճկաց պարտութիւնը յուրախութիւն և ի բերկրութիւն Տաճկատեացների:

Այսպէս մի և նոյն իրողութեամբ, որ կատարվում է պատերազմի դաշտում, ժողովրդեան երկու միմեանց հակառակ ցանկութիւնքն էլ բաւարարութիւն են գտնում— ապա վիճում դատում ու վճռում այդ հաղորդագրութեանց հիման վերայ:

Սա հարստահարութիւն չէ ժողովրդեան կարծեաց, մտածողութեան նայլն վերայ:

Այո՛ է. բայց ոչ նիւթական հարստահարութիւն, որ կատարում են Տաճկաստանում Տաճիկ պաշտօնատարները:

Այստեղ նիւթական հարստահարութիւնը լոկ հետևանք է բարոյականին — այստեղ նիւթական հարստահարութիւնը ժողովուրդն ինքն իր վերայ գնում է իւր չուարված, յափշտակութեան վիճակի մէջ— լրագիրների և հեռագիրների թերթերն են հարկահաւները:

Այսպէս, ընթերցող, երևակայիր նոյն Աղեքսանդրեան այգին իւր հետաքրքիր խմբերով և աշխարհիս երեսին ամեն մեծ և փոքր քաղաքներում, աւաններում, գիւղերում և ամեն ազգերի մէջ— բոլոր մարդկութեան մէջ:

Ողջ մարդկութիւնը յափշտակութեան և չուարման մէջ է այն հրէշի ձեռքից, որ երևել է աշխարհիս մի քնջում— Տաճկաստանում:

Ահա այսպիսի է պատերազմի ներգործութիւնն ու ազդեցութիւնը:

Պատերազմը—իւր այսպիսի ներգործութեան և ազդեցութեան համեմատ ունի և հետևանքներ:

Այս է պատճառն, որ հին դարերում պատերազմներից առաջ միշտ հարց կանէին նորա յաջող կամ անյաջող ելքի մասին պատգամախօսներին— որոնց գլուխն էր Դելֆեանը:

Հին դարերում գուշակում էին քուրմերը— այն ևս ծառերի տերևների չարժմամբ, հողմի սօսափիւնով, Բիւթիա աղջկայ ցնորքում արտասանած անկապ և անմիտ խօսքերով, իսկ ներկայումս այդ քուրմերին (եկեղեցական դասին) մնացել է միայն օրհնութեան և անէծքի չնորհքն իբրև իրանց արդեանց աղբիւր— այնինչ ներկայ պատգամախօսներն են զօրեղ թագաւորները, իորամանկ և հեռատես նախարարները, ճարտար զօրավարները — Բիսմարկները, Բիկոնսֆիլդները, Գորչակովներն ու Մոլտկեները— որոնք գուշակում են հարիւր հազարաւոր սուլիների ծայրերի չարժմամբ, Կրուպպի թնդանօթների որոտմամբ, զրահակիր նաւերի չարժմամբ և առաւել ևս գանձարանների մէջ դիզված ոսկու և արծաթի ձայներով:

Պարբերական հրատարակութիւնք էլ իսկապէս ներկայ պատգամախօսների տակի մասխարէքն են, որոնք այդ երկմիտ գուշակու-

Ա. Ա. Ս.

ՆՈՐ ՀՈՍՔ ՄԱՐԴԱՍԻՐՈՒԹԵԱՆ ՎԻՃԱԿԻ

Մի քանի օր առաջ «Ժամանակ» թերթը 19-րդ դարասկզբի հայ մեծանուն գրագետ Ստեփանոս Նազարյանցի մասին հետաքրքրական մի հոդված էր տպագրել, որի հեղինակը, ինչպես հայտնի է, Ստեփանոսի թոռնուհին՝ Ալեքսանդրա Ստեփանոսի Նազարյանցն է։ Հոդվածում հեղինակուհին, ի միջի այլոց, հրապարակում է Ստեփանոսի մի նամակը, որ նա գրել է 1868 թվականին Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներում հաստատված Ա. Ա. Ս. Ա. Ա. Ա

ՄԵՂՈՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԵՎ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԹԵՐԹ

Ամսագիր հրատարակվում է 5 անգամ տարեկան

Խմբագրատուն՝ Ս. Պետերբուրգ, Լիտեյնայա 39, բն. 2

Ընդունվում են բաժանորդագրություններ Ս. Պետերբուրգում՝ խմբագրատանը, Ն. Ստասյուլևիչի գրախանութում (Վասիլևսկի կղզի, 7-րդ գիծ, № 29) և Ա. Գլազունովի գրախանութում (Գոստինի դվոր), Մոսկվայում՝ Ա. Սալաշենկոյի գրախանութում (Կիտայգորոդ, Իլյինսկի դարպասների մոտ), Թիֆլիսում՝ Ա. Մանթաշյանցի գրախանութում (Գոգոլի փողոց, տուն Ալեքսանդրյանի), Նոր Նախիջևանում՝ Ա. Ղազարյանցի գրախանութում, Օդեսայում՝ Ա. Ռոսսոլիմոյի գրախանութում (Ռիշելևսկայա փողոց, տուն Ռոսսոլիմոյի), Վարշավայում՝ Գ. Սկիմպֆի գրախանութում (Նովի Սվյատ, № 18), Վիեննայում՝ Մխիթարյան միաբանության մոտ (Մեխիթարիստեն-գասսե, № 4), Վենետիկում՝ Մխիթարյան միաբանության մոտ (Սան Լազարո), Փարիզում՝ Ա. Դյուրանդի գրախանութում (Ռյու Ռիշելյո, № 14), Լոնդոնում՝ Ա. Ասատուրի գրախանութում (Բեդֆորդ սքուեր, № 46), Ամստերդամում՝ Ա. Ասատուրի գրախանութում (Ռոկին, № 48), Կալկաթայում՝ Ա. Ասատուրի գրախանութում (Բենթինկ սթրիթ, № 30), Մադրասում՝ Ա. Ասատուրի գրախանութում (Մաունթ Ռոուդ, № 1), Նոր Ջուղայում՝ Ա. Ասատուրի գրախանութում (Ֆրեյզեր թաուն, № 1), Ռանգունում՝ Ա. Ասատուրի գրախանութում (Ֆրայեր սթրիթ, № 1), Սինգապուրում՝ Ա. Ասատուրի գրախանութում (Ռաֆլս սքուեր, № 1), Բաթավիայում՝ Ա. Ասատուրի գրախանութում (Ռիջսվեգ, № 1), Մանիլայում՝ Ա. Ասատուրի գրախանութում (Ռոսարիո, № 1), Հոնկոնգում՝ Ա. Ասատուրի գրախանութում (Քուինս ռոուդ, № 1), Շանհայում՝ Ա. Ասատուրի գրախանութում (Նանջին ռոուդ, № 1), Յոկոհամայում՝ Ա. Ասատուրի գրախանութում (Բլաֆ, № 1), Նյու Յորքում՝ Ա. Ասատուրի գրախանութում (Բրոդվեյ, № 1), Սան Ֆրանցիսկոյում՝ Ա. Ասատուրի գրախանութում (Մարքեթ սթրիթ, № 1), Մելբուռնում՝ Ա. Ասատուրի գրախանութում (Քոլինս սթրիթ, № 1), Սիդնեյում՝ Ա. Ասատուրի գրախանութում (Փիթ սթրիթ, № 1), Ադելաիդայում՝ Ա. Ասատուրի գրախանութում (Ռունդել սթրիթ, № 1), Պերթում՝ Ա. Ասատուրի գրախանութում (Սենթ Գեորգ թերրեյս, № 1), Հոբարթում՝ Ա. Ասատուրի գրախանութում (Մարքեթ սթրիթ, № 1), Նոր Զելանդիայում՝ Ա. Ասատուրի գրախանութում (Քուին սթրիթ, № 1), Ֆիջիում՝ Ա. Ասատուրի գրախանութում (Ռաթմայր սթրիթ, № 1), Թոնգայում՝ Ա. Ասատուրի գրախանութում (Նուկուալոֆա, № 1), Սամոայում՝ Ա. Ասատուրի գրախանութում (Ապիա, № 1), Հավայում՝ Ա. Ասատուրի գրախանութում (Հոնոլուլու, № 1), Ջամայկայում՝ Ա. Ասատուրի գրախանութում (Քինգսթոն, № 1), Տրինիդադում՝ Ա. Ասատուրի գրախանութում (Պորտ օֆ Սպեյն, № 1), Բարբադոսում՝ Ա. Ասատուրի գրախանութում (Բրիջթաուն, № 1), Սենթ Լյուսիայում՝ Ա. Ասատուրի գրախանութում (Կաստրիս, № 1), Սենթ Վինսենթում՝ Ա. Ասատուրի գրախանութում (Քինգսթաուն, № 1), Գրենադայում՝ Ա. Ասատուրի գրախանութում (Սենթ Ջորջես, № 1), Անտիգուայում՝ Ա. Ասատուրի գրախանութում (Սենթ Ջոնս, № 1), Սենթ Քիթսում՝ Ա. Ասատուրի գրախանութում (Բասսեթեր, № 1), Դոմինիկայում՝ Ա. Ասատուրի գրախանութում (Ռոսո, № 1), Մոնսերատում՝ Ա. Ասատուրի գրախանութում (Պլիմութ, № 1), Անգուիլայում՝ Ա. Ասատուրի գրախանութում (Ռոնալդ Վելլի, № 1), Բրիտանական Վիրջինյան կղզիներում՝ Ա. Ասատուրի գրախանութում (Ռոադ Թաուն, № 1), Սենթ Թոմասում՝ Ա. Ասատուրի գրախանութում (Շառլոտ Ամալի, № 1), Սենթ Քրոյում՝ Ա. Ասատուրի գրախանութում (Քրիսթիանսթեդ, № 1), Սենթ Յանում՝ Ա. Ասատուրի գրախանութում (Ռոսքիլդե, № 1), Սենթ Թոմասում՝ Ա. Ասատուրի գրախանութում (Շառլոտ Ամալի, № 1), Սենթ Քրոյում՝ Ա. Ասատուրի գրախանութում (Քրիսթիանսթեդ, № 1), Սենթ Յանում՝ Ա. Ասատուրի գրախանութում (Ռոսքիլդե, № 1)

ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ

(ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՑ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԻ)

— (շար.)

«Ի՜նչ էր 19-րդ դարասկզբում ես մի հարուստ հայ վաճառական, որը ծնած լիներ Ամստերդամում, Լոնդոնում կամ Փարիզում, որտեղ ծնվել էին նրա հայրերը, որտեղ ամբողջ կյանքը անցկացրել էին նրա նախնիները, որտեղ ինքն էլ ամուսնացել էր մի հարուստ հայուհու հետ, որտեղ նրա երեխաները ստանում էին եվրոպական դաստիարակություն, որտեղ նրանք ամեն օր տեսնում էին, թե ինչպես են ապրում նրանց շրջապատի մարդիկ, որտեղ նրանք ամեն օր լսում էին, թե ինչպես են խոսում նրանց շրջապատի մարդիկ, որտեղ նրանք ամեն օր կարդում էին, թե ինչ են գրում նրանց շրջապատի մարդիկ, որտեղ նրանք ամեն օր մասնակցում էին, թե ինչ են անում նրանց շրջապատի մարդիկ, որտեղ նրանք ամեն օր ապրում էին, թե ինչպես են ապրում նրանց շրջապատի մարդիկ, որտեղ նրանք ամեն օր մեռնում էին, թե ինչպես են մեռնում նրանց շրջապատի մարդիկ, որտեղ նրանք ամեն օր ծնվում էին, թե ինչպես են ծնվում նրանց շրջապատի մարդիկ, որտեղ նրանք ամեն օր ամուսնանում էին, թե ինչպես են ամուսնանում նրանց շրջապատի մարդիկ, որտեղ նրանք ամեն օր ամուսնալուծվում էին, թե ինչպես են ամուսնալուծվում նրանց շրջապատի մարդիկ, որտեղ նրանք ամեն օր կռվում էին, թե ինչպես են կռվում նրանց շրջապատի մարդիկ, որտեղ նրանք ամեն օր հաշտվում էին, թե ինչպես են հաշտվում նրանց շրջապատի մարդիկ, որտեղ նրանք ամեն օր սիրում էին, թե ինչպես են սիրում նրանց շրջապատի մարդիկ, որտեղ նրանք ամեն օր ատում էին, թե ինչպես են ատում նրանց շրջապատի մարդիկ, որտեղ նրանք ամեն օր նախանձում էին, թե ինչպես են նախանձում նրանց շրջապատի մարդիկ, որտեղ նրանք ամեն օր ծաղրում էին, թե ինչպես են ծաղրում նրանց շրջապատի մարդիկ, որտեղ նրանք ամեն օր գովում էին, թե ինչպես են գովում նրանց շրջապատի մարդիկ, որտեղ նրանք ամեն օր քննադատում էին, թե ինչպես են քննադատում նրանց շրջապատի մարդիկ, որտեղ նրանք ամեն օր գրում էին, թե ինչպես են գր

ՀԱՅԿԱԿՆԻ ՅՈՒՅՆ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆՑ

Տարի Բ.

Տպագրութիւն Ա. Յովհաննիսեան և Ընկ.

ՀՈՍՈՒԱԾ ԹԵՐԹԻՆ ԳԻՇԵՐ 1-ին ՅՈՒԼԻՍ 1877 Թ.

ՆՈՐ ՀԱՐՍԱՆԻՔ

Ա՛յսօր երկրորդ անգամ է, որ մենք կը գրենք նոր հարսանիքի մասին։ Առաջին անգամ գրեցինք Ռուբէն Ալէքսանեանի հարսանիքի մասին, որ տեղի ունեցաւ Ապրիլ ամսոյ 28-ին։ Այսօր գրելու ենք Ռուբէն Ալէքսանեանի նոր հարսանիքի մասին։ Ռուբէն Ալէքսանեան նոր հարսանիքի մասին գրելու ենք, որովհետեւ նա նոր հարսանիքի մասին մտածելու ենք։ Ռուբէն Ալէքսանեան նոր հարսանիքի մասին մտածելու ենք, որովհետեւ նա նոր հարսանիքի մասին մտածելու է։ Ռուբէն Ալէքսանեան նոր հարսանիքի մասին մտածելու է, որովհետեւ նա նոր հարսանիքի մասին մտածելու է, որովհետեւ նա նոր հարսանիքի մասին մտածելու է, որովհետեւ նա